

Essunga kommun

Riktlinjer för användning av AI

Dokumenttyp

Fastställd av

Detta dokument gäller för

Giltighetstid

Dokumentansvarig

Diarienummer

Riktlinje

Av Kommunstyrelsen

2025-04-09, § 62

Medarbetare i Essunga kommun och

Essunga bostäder AB

Tillsvidare

IT-strateg

2025/124

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Definitioner	3
Generella riktlinjer	4
Användning av AI-system	4
Hantering av resultat från AI-system.....	4
AI i offentlig förvaltning	4
Informationssäkerhet och AI.....	4
Dataskydd och AI	5
Sekretess och känslig information.....	5
Upphovsrätt och AI.....	5
Användning av AI-genererade bilder	5

Inledning

Artificiell intelligens (AI) är ett spännande område som erbjuder många möjligheter för utveckling och effektivisering. Generativ AI, såsom chattbottar (exempelvis ChatGPT från OpenAI), är kraftfulla verktyg för informationsinhämtning och bearbetning.

I Essunga kommunkoncern ser vi positivt på att testa ny teknik för att utveckla våra arbetssätt. Det är dock viktigt att vi använder tekniken ansvarsfullt och följer gällande lagar och säkerhetsföreskrifter. Användaren är ansvarig för den information som matas in och för hur resultaten från AI-system används.

Dessa riktlinjer syftar till att vägleda medarbetare i hur AI kan användas på ett tryggt och ansvarsfullt sätt i vårt arbete. Riktlinjerna baseras på de lagar och förordningar som kommunen och dess medarbetare redan följer och kommer att uppdateras i takt med att vi lär oss mer om AI och dess möjligheter, risker och begränsningar.

Definitioner

- **Artificiell intelligens (AI):** Teknik som gör att datorer kan utföra uppgifter som normalt kräver mänsklig intelligens, exempelvis inläring och problemlösning.
- **AI-system:** Applikation, programvara eller digital tjänst som använder AI för att lösa problem eller utföra specifika uppgifter.
- **Generativ AI:** AI som kan skapa nya saker – som text, bilder och musik – baserat på existerande data.
- **Allmänt tillgängliga AI-system:** AI-system som är tillgängliga för allmänheten, exempelvis via webbsida eller app.
- **Öppen information** – information som är eller får vara tillgänglig för alla utan några begränsningar. Omfattas inte av sekretess.
- **Informationssäkerhet:** syftar till att upprätthålla konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet hos information, dvs. att information endast finns tillgänglig för behöriga, att information är korrekt, aktuell och fullständig samt att information finns tillgänglig när den behövs.
- **Känsliga personuppgifter:** Uppgifter om ras, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa, sexualliv eller sexuella läggning, genetiska och biometriska uppgifter.
- **Särskilt skyddsvärda personuppgifter:** uppgifter som på grund av sin karaktär är extra viktiga att skydda, även om de inte definieras som känsliga personuppgifter i Dataskyddsförordningen (GDPR). Personnummer, vissa uppgifter om ekonomiska förhållanden, omdömen och värderingar av en person såsom social förmåga, inlärningsförmåga och liknande, provresultat, resultat av personlighetstester och annan information som ligger nära den privata sfären är exempel på extra skyddsvärda personuppgifter.

Generella riktlinjer

Användning av AI-system

1. **Lämplighetsbedömning:** Gör alltid en lämplighetsbedömning innan du använder ett AI-system.
2. **Sekretess och integritet:** Mata inte in sekretesskyddad eller känslig information.
3. **Informationsdelning:** Intern information, såsom information som inte är lämplig att publicera på essunga.se, bör inte delas med en chattbot.
4. **Etik och respekt:** Använd AI-system etiskt och respektfullt. Undvik olämpligt språk och olämpliga ämnen.
5. **Komplement:** Använd AI-system som ett komplement i arbetet. Förlita dig aldrig helt på en chattbot.

Hantering av resultat från AI-system

Kritisk granskning: Granska och kontrollera resultat kritiskt. Du bör alltid kontrollera att svar från ett AI-system är korrekta och rimliga. Det är till exempel viktigt att kolla upp källor och referenser.

- **Ansvar:** Användaren ansvarar för resultatet från AI-systemet.
- **Försiktighet:** Hantera sammanställda resultat med försiktighet. Uppgifter som inte är känsliga var för sig kan ha sammanställts av AI-systemet på ett sätt som gör att de utsätter verksamheten eller enskilda personer för risk.

AI i offentlig förvaltning

I kommunala verksamheter måste lagstiftning följas även vid användning av AI-system. Information som matas in och genereras av AI kan utgöra allmänna handlingar och måste hanteras korrekt. Beslut som fattas med hjälp av AI måste motiveras och förklaras.

Exempel

- **Social sektor:** Om AI används för att bedöma ansökningar om försörjningsstöd, måste enheten kunna förklara AI-systemets funktion.
- **Bygg- och miljö:** Vid beslut om bygglov där AI använts, måste enheten kunna redogöra för hur AI-systemet fungerar.

Informationssäkerhet och AI

Kommunens information är en viktig tillgång och får inte delas hur som helst. Informationsklassning och skyddsnivåer måste följas. Öppen information kan delas med allmänt tillgängliga AI-system, medan känsligare information kräver säker hantering.

Dataskydd och AI

All behandling av personuppgifter ska följa Dataskyddsförordningen (GDPR).

En konsekvensbedömning krävs ofta innan AI-system används för personuppgiftsbehandling. Det är aldrig tillåtet att mata in personuppgifter i allmänt tillgängliga AI-system utan en sådan bedömning.

Sekretess och känslig information

Uppgifter som enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) omfattas av sekretess får inte röjas för utomstående. Att röja en sekretessbelagd uppgift utgör brott mot tystnadsplikten (20 kap. 3 § brottsbalken (1962:700)).

Sekretessbelagda uppgifter får inte matas in i AI-system utan juridisk och teknisk analys. Allmänt tillgängliga AI-system får inte användas för att dela känslig information, då dessa system kan återanvända inmatad information.

Upphovsrätt och AI

Användning av AI-genererade bilder

Det är inte tydligt i lagstiftning och praxis om det är tillåtet eller otillåtet att mata in upphovsrättsskyddat material i ett AI-system. Det kan vara tillåtet enligt ett undantag i 2 kap. 15a § i lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen), men det är inte rättsligt prövat.

- **Manipulering av bilder:** AI-genererade bilder får inte manipuleras på ett sätt som förvränger verkligheten. Detta innebär att bilder inte får redigeras för att vilseleda eller skapa en falsk representation av verkliga händelser eller situationer.
- **Användning av bilder med riktiga personer:** Det är inte tillåtet att använda bilder med riktiga personer som sedan omarbetas av AI för att undvika hantering av personuppgifter. Detta är för att säkerställa att personers integritet och rättigheter skyddas.
- **Märkning av AI-genererade bilder:** AI-genererade bilder får användas, men de måste tydligt märkas med en text som anger att bilden är skapad av AI. Detta är för att säkerställa transparens och att användarna är medvetna om bildens ursprung.
- **Upphovsrättsansvar:** Tillhandahållare av generativ AI gör i regel inte anspråk på upphovsrätt till innehåll som genererats av systemet, men användare måste vara försiktiga med att inte bryta mot någon annans upphovsrätt.